

สารบัญ

บทที่ 1 ประวัติของอุตสาหกรรมน้ำมัน	1
1.1 เรื่องเบื้องต้น	1
1.2 เครื่องขุดน้ำมันบ่อแรกในโลก	3
1.3 การค้นพบทางแถบอื่นของสหรัฐ	5
1.4 ปัญหาของโรงกลั่น และการพัฒนาการกระบวนการโรงกลั่น	6
1.5 การผลิตน้ำมันในที่ต่าง ๆ ของโลก	8
1.6 โอเปค และวิกฤติการณ์น้ำมัน	9
บทที่ 2 กำเนิดของน้ำมันปิโตรเลียม การสำรวจค้นหาและการผลิตน้ำมันดิบ ปริมาณสำรองและ เศรษฐศาสตร์เบื้องต้นของธุรกิจ	14
2.1 บทนำ	14
2.2 กำเนิดของน้ำมัน (Origin of Oil)	15
2.3 ธรณีวิทยาน้ำมัน	18
2.4 การสำรวจค้นหาแหล่งปิโตรเลียม	22
2.5 การขุดเจาะน้ำมัน	26
2.6 การพัฒนาหลุมผลิตปิโตรเลียมและการผลิตน้ำมันจากหลุมผลิต	29
2.7 การแยกน้ำมันจากหลุมผลิตก่อนส่งไปโรงกลั่น	34
2.8 ปริมาณสำรองและอัตราส่วนการสำรองกับการผลิต	34
2.9 ต้นทุนการผลิตน้ำมันดิบและผลจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยี	37
บทที่ 3 น้ำมันปิโตรเลียมดิบ ขั้นตอนการผลิตน้ำมันสำเร็จรูปจาก น้ำมันดิบและ เศรษฐศาสตร์เบื้องต้นของโรงกลั่น	43
3.1 ลักษณะและองค์ประกอบ	43
3.2 การแยกประเภทน้ำมันดิบ	52
3.3 การวิเคราะห์น้ำมันดิบ	54
3.4 ขั้นตอนการผลิตน้ำมันสำเร็จรูปจากน้ำมันดิบ	67
3.5 เศรษฐศาสตร์เบื้องต้นของโรงกลั่น	81
3.6 แนวทางการผลิตน้ำมันหล่อลื่นจากน้ำมันดิบ	83

บทที่ 4	วิธีการทดสอบคุณภาพน้ำมันต่าง ๆ – วิธีการคำนวณเกี่ยวกับคุณภาพน้ำมัน	88
4.1	วิธีการทดสอบคุณภาพน้ำมัน.....	88
4.2	การหาคุณสมบัติทางกายภาพและทางวิศวกรรมเคมีของน้ำมันจากผลการทดสอบมาตรฐาน.....	100
4.3	การคำนวณคุณสมบัติของน้ำมันผสม	107
4.4	การกลับมาตราฐานอื่น ๆ และการใช้เทียบเคียงหาข้อมูลด้านคุณสมบัติต่าง ๆ สำหรับการออกแบบเครื่องมือ	151
บทที่ 5	ผลิตภัณฑ์จากปิโตรเลียม	169
5.1	ผลิตภัณฑ์ที่เป็นก๊าซและก๊าซเหลว	169
5.2	น้ำมันเบนซินรถยนต์ (Motor Gasolines).....	174
5.3	น้ำมันก๊าด	193
5.4	น้ำมันเชื้อเพลิงเครื่องบิน.....	196
5.5	น้ำมันดีเซล (Diesel Fuels).....	201
5.6	น้ำมันเตา (Fuel Oils).....	210
5.7	น้ำมันหล่อลื่น (Lubricating Oils)	214
5.8	ขี้ผึ้งจากปิโตรเลียม (Petroleum Wax)	227
5.9	ยางมะตอย (Bitumen or Asphalt)	227
บทที่ 6	การกลั่นแยกและหน่วยกลั่นน้ำมันดิบ	235
6.1	กฎเบื้องต้น	235
6.2	การกลั่นแยกในระบบสององค์ประกอบ (Binary System)	250
6.3	การกลั่นแยกระบบที่มีหลายองค์ประกอบ (Multi-Component Distillation).....	262
6.4	การคำนวณอื่น ๆ เกี่ยวกับการกลั่น	267
6.5	การคำนวณในกรณีของการกลั่นน้ำมัน	275
6.6	หน่วยกลั่นน้ำมันดิบ	279
บทที่ 7	การแยกองค์ประกอบโดยวิธีทางกายภาพอื่น ๆ ในอุตสาหกรรมน้ำมันและกระบวนการในโรงน้ำมันเครื่องพื้นฐาน (LUBE BASE OIL)	289
7.1	กระบวนการดูดกลืนก๊าซด้วยของเหลว (Gas Absorption).....	289
7.2	กระบวนการดูดซับด้วยของแข็งที่มีรูพรุนพิเศษ (Adsorption)	298

7.3	กระบวนการสกัดองค์ประกอบในของเหลวออกโดยใช้ตัวทำละลายที่ไม่ผสมเป็นเนื้อเดียวกับของเหลวที่ป้อน (Solvent Extraction or Liquid – Liquid Extraction)	305
7.4	กระบวนการตกผลึก	316
7.5	กระบวนการในโรงกลั่นน้ำมันเครื่องพื้นฐาน (Lube Base Oil Process).....	317
บทที่ 8 การเปลี่ยนแปลงโมเลกุลของน้ำมันโดยวิธีทางเคมีเพื่อปรับปรุงคุณภาพ ...		325
8.1	การแบ่งประเภทกระบวนการทางเคมีทั่วไป	325
8.2	การใช้พลังงานในโรงกลั่น (Refinery Fuel Consumption).....	328
8.3	จลนศาสตร์ของปฏิกิริยาเคมี (Kinetic) และอัตราความเร็วของปฏิกิริยา.....	332
8.4	กระบวนการรีฟอร์มมิงโดยใช้ตัวเร่งปฏิกิริยา (Catalytic reforming).....	337
8.5	กระบวนการเปลี่ยนรูปไอโซเมอร์	357
8.6	กระบวนการกำจัดกำมะถันด้วยไฮโดรเจน (Hydrotreater / Hydrodesulfurizer)	366
8.7	กระบวนการกำจัดสารปนเปื้อนโดยใช้สารละลายเคมี (Wet Treating Process)	378
บทที่ 9 การเปลี่ยนโมเลกุลของน้ำมันโดยวิธีทางเคมีโดยมีจุดประสงค์ที่จะทำให้ขนาดของโมเลกุลเปลี่ยนแปลงไป		389
9.1	บทนำ	389
9.2	กระบวนการแตกโมเลกุลด้วยความร้อนอย่างเดียว (Thermal Cracking)	391
9.3	กระบวนการแตกโมเลกุลด้วยสารเร่งปฏิกิริยา (Catalytic Cracking)	404
9.4	กระบวนการแตกโมเลกุลโดยใช้ไฮโดรเจนร่วม-ไฮโดรแครกกิง (Hydrocracking)	430
9.5	กระบวนการไฮโดรโพรเซสซิง (Hydroprocessing)	442
9.6	กระบวนการอัลคิลเลชัน (Alkylation Process)	444
9.7	กระบวนการโพลีเมอไรเซชัน (Polymerization).....	449
9.8	การผลิตสารออกซิเจนเนตจากผลิตภัณฑ์ของแคตแคร็กเกอร์	450
9.9	กระบวนการเกือหนุนอื่น ๆ.....	456
บทที่ 10 เรื่องราวของกิจการน้ำมัน		463
10.1	รอกกี้เฟลเลอร์และบริษัทน้ำมันอเมริกันยักษ์ใหญ่ที่ต่อเนื่อง.....	463
10.2	บริษัทยักษ์ใหญ่อเมริกันอื่น ๆ	466
10.3	บริษัทยักษ์ใหญ่ทางอีกด้านหนึ่งของมหาสมุทรแอตแลนติก	468
10.4	อิทธิพลของยักษ์ใหญ่.....	471
10.5	บริษัทน้ำมันอิสระ	481

10.6 สภาพน้ำมันดินตลาดและการเกิดขึ้นของโอเปค..... 483

10.7 สงคราม 6 วัน และคำขาดของลิเบีย..... 485

10.8 วิกฤติการณ์ 1973 486

10.9 วิกฤติการณ์ 1978 488

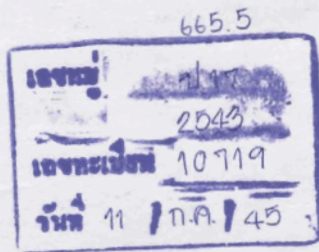
10.10 ปีโตรเลียมกับประเทศไทย 493

ดรรชนี 500

ปราชญ์ **ปิโตรเลียมเทคโนโลยี**
นุรักษ์ กฤษดานุรักษ์
(Petroleum Technology)

ปิโตรเลียมเทคโนโลยี

สงวนลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย

BSTI DEPT. OF SCIENCE SERVICE
สำนักหอสมุดฯ กรมวิทยาศาสตร์บริการ

1110003090

ISBN 974-631-4

ศาสตราจารย์ ดร. ปราชญ์ ไชยเวช

และ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นุรักษ์ กฤษดานุรักษ์

สิ่งพิมพ์วิชาการ ปิโตรเลียมเทคโนโลยี เทคโนโลยีปิโตรเลียม สำนักพิมพ์เทคโนโลยี

พิมพ์ครั้งที่ 1 จำนวน 1000 เล่ม พ.ศ. 2543

ฉบับปี 2000

Millenium Edition